

T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ PLANLAMASI TEFTİŞİ EKONOMİSİ
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

ORTAOKULDA AİLELERİN SOSYO KÜLTÜREL DÜZEYLERİNİN
ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

H.HÜSEYİN HANÇAR

DENİZLİ-2015

T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ PLANLAMASI TEFTİŞİ EKONOMİSİ
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

**ORTAOKULDA AİLELERİN SOSYO KÜLTÜREL DÜZEYLERİNİN
ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ**

H.HÜSEYİN HAÇAR

Danışman

Doç. Dr. Turkay Nuri TOK

Bu çalışma H.Hüseyin HANÇAR tarafından 142184017 nolu Tezsiz Yüksek Lisans projesi olarak desteklenmiştir.

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması Ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi H.Hüseyin HANÇAR tarafından hazırlanan “Ortaokulda Ailelerin Sosyo Kültürel Düzeylerinin Öğrenci Başarısına Etkisi” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr, Türkay Nuri TOK

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ramazan BAŞTÜRK
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak

hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

H.Hüseyin HANÇAR

İçindekiler

GİRİŞ	7
BİRİNCİ BÖLÜM.....	17
1.1 Problem Durumu	17
1.2 Problem Cümlesi	18
1.2.1. Alt Problemler.....	19
1.2.2. Denenceler.....	19
1.3. Araştırmanın Sayıtları	21
1.3.1. Araştırmanın Sınırlılıkları	21
1.3.2. Araştırmanın Önemi.....	21
1.3.3. Araştırmanın Amacı	21
1.3.4. Tanımlar ve Kısaltmalar	22
İKİNCİ BÖLÜM.....	23
ALAN YAZIN TARAMASI	23
2.1. Yurt içi araştırmalar	24
2.2. Yurt dışı araştırmalar.....	27
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	29
3.1.Araştırmanın Modeli	29
3.2.Evren ve Örneklem.....	29
3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması.....	30
3.4. Verilerin Analizi.....	35
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	37
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	37
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	37
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	40
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	45
5.1. TARTIŞMA ve SONUÇ	45
KAYNAKÇA	51

TABLÖLAR LİSTESİ:

1. Tablo 3. 1 Örneklem Uygunluğu
2. Tablo 3. 2 Ölçekte yer alan maddelere ait özdeğerler
3. Tablo 3. 3 Ölçekte yer alan maddelerin faktörlere göre dağılımı ve faktör yükleri
4. Tablo 3. 4 Öğrenci başarısına sosyo kültürel yapının etkisi ölçeği ile ölçeğin alt faktörlerine ait güvenilirlik katsayıları
5. Tablo 4. 1 Denizli de çalışan işgören öğretmenlerin ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerinin başarısına ait istatistikler
6. Tablo 4. 2 Denizli de çalışan işgören öğretmenlerin ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerinin başarısına ilişkin tutumlarını etkileyen faktörler, faktörlere ait maddeler ve bu maddelerin aritmetik ortalamaları ile standart sapmaları
7. Tablo 4. 3 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrenci başarısında kültürel yapının etkisine ilişkin puanlarının ortalamalarına ait T testi sonuçları
8. Tablo 4. 4 Öğretmenlerin sosyo kültürel yapının öğrenci başarısına etkisinin medeni duruma göre T testi tutum puanlarına ait istatistikler
9. Tablo 4. 5 Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin görev durumlarına göre Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri
10. Tablo 4. 6 Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin meslekteki görev kıdemi durumlarına göre Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

GİRİŞ

Günümüz insan grupları sosyal ve teknoloji konularında hızla değişime tanıklık etmektedir. Bu hızlı değişiklik örgütlere ve örgüt çalışanlarının görev ve sorumluluk alma ve yetki kullanmada kişi ve gruplar arasında farklılıklar oluşturmaktadır. Okul ve aile bu değişmelerin merkezi noktasında olması, bütün toplum üyelerinin okul örgütünün eğitiminden geçmesi sebebiyle bu araştırma konusu tarafımda ilgi çekici bulunmuş ve ele alınmıştır. Bu çalışmamda ailelerin sosyo ekonomik düzey yapısının öğrencilerin başarılarına etkisi boyutlarının öğretmen ve yönetici görüşlerine yer verilecektir.

Okul ve aile kavramları üzerine başlamanın gerekli olduğuna inanıyorum: Aile; Anne, baba ve onların çocuklarından oluşan en küçük toplumsal kurum. Toplumlar ailelerin bir araya gelmesiyle oluşur. İnsanlar tarih öncesi çağlardan beri aileler hâlinde yaşar.

Anne babanın ve aile ortamının çocuğun ilk doğduğu andan itibaren devam eden zaman içerisinde çocuğa etkisi büyük olmaktadır. Anne babanın kişilik yapıları, eğitim durumları, meslekleri, zeka seviyeleri, bedensel ve ruhsal hastalıkları, psikososyal durumları, sosyokültürel statüleri, yetişme biçimleri ve kendi anne babalarından gördükleri davranışlar, çocuğa yaklaşım tarzları, çocuk için ayırdıkları zaman vb. durumlar, çocuğu pozitif veya negatife olarak etkiler.

Aile ortamımında yetişen çocuk belli bir yaştan sonra başka insanlarla iletişim haline geçer. Toplumlarda çocuk, yaşamını sürdürmek için yapacağı ekonomik etkinlikleri, toplumun inanç ve değerlerini, aile üyelerinden ve akran kümelerinden öğrenebilir. Ancak kültürel birikim arttıkça bireyin toplumsallaşması işlevi, büyük ölçüde okulun görevi haline gelir.

Kültür mirasın bir sonraki kuşaklara aktarılması görevi okullarca yapılmaktadır. Okullar, kültürel özellikler içinden öğrencilerin yaşlarına ve gereksinimlerine uygun olanları seçerek bunları planlı ve amaçlı bir biçimde öğrencilere kazandırır. Özellikle bilgi birikiminin öğrencilere aktarılmasında okullar çok önemli bir görevi yerine getirirler.

Anne-babalar sadece öğrencilerin ilk öğretmenleri değil aynı zamanda da eğitimcilerin ortaklarıdır. Anne-babaların çocuklarıyla ilgili bir anlayışları vardır ve bu anlayış öğretmenler için öğrenme deneyimlerini planlarken değerli olabilmektedir. Benzer şekilde öğretmenler de öğrencileri, anne-babalardan farklı bir şekilde, farklı ortamda tanıdıkları için anne-babaların çocuklarını tanımalarına katkıda bulunabilmektedirler. Eğitimcilerin, anne-babaları öğretim programı ve çocuklarının ilerlemeleri hakkında bilgilendirme sorumlulukları vardır. Bunun yanında anne-babalar da okul programına ve hedeflerine katkıda bulunabilirler. Anne-babalar çocuklarını güdülemede, okulda öğrenilenler ile dışarıdaki fırsatlar arasında bağlantı kurmada aktif rol üstlenebilirler (Danielson, 2002).

Okulların en önemli amacı öğrencilerin en iyi şekilde öğrenmelerini ve başarılı olmalarını sağlamaktır. Etkili öğrenme ve öğretme süreci, öğrenme çevresini veya içeriğini, öğrenci ve öğretmenin özelliklerini, inançlarını ve öğretmenin öğretimi kolaylaştırmak için yönettiği öğretim döngüsünü göz önünde bulunduran öğrenme ve öğretme modelidir. (Bos ve Vaughn, 2002).

Christenson ve Sheridan aile ve okul ortaklığını şu özelliklere dayandırmıştır:

- Öğrencilerin akademik, sosyal, duygusal ve davranışsal alanlardaki yeterliklerini, eğitimsel süreçlerini ve öğrenme olanaklarını desteklemek için eğitimcilerin ve ailelerin eşgüdümüne, işbirliğine ve ortaklığına dayanan öğrenci merkezli bir felsefedir.

- Çocukların eğitimleri ve sosyalleşmeleri için hem ailelerin hem de eğitimcilerin okul ortamında, çocukların öğrenmelerine kaynak sağlayarak sorumluluğu paylaşmalarıdır. Aileler ve eğitimciler için belirlenmiş roller olmamakla beraber gerçekçi ve etkin bir katılım söz konusudur.

- Önleyici, çözüme odaklanan, ailelerin ve eğitimcilerin öğrencilerin öğrenmelerini, yükümlülüklerini ve gelişimini kolaylaştırmak için koşullar yaratma çabalarıdır (2001: Akt., Christenson, 2004).

Okulların en önemli amacı öğrencilerin en iyi şekilde öğrenmelerini ve başarılı olmalarını sağlamaktır. Etkili öğrenme ve öğretme süreci, öğrenme çevresini veya içeriğini, öğrenci ve öğretmenin özelliklerini, inançlarını ve öğretmenin öğretimi kolaylaştırmak için yönettiği öğretim döngüsünü göz önünde bulunduran öğrenme ve öğretme modelidir. (Bos ve Vaughn, 2002).

Greenwald, Hedges ve Laine'e göre, eğitsel kaynaklar; okulun özellikleri ve olanakları ile sosyoekonomik düzey ve beceri gibi öğrenci özelliklerini içermekte iken, eğitsel sonuçlar; standart başarı testleri ile değerlendirilen akademik başarı ve yetişkinlikteki kazanımları içermektedir (1996: Akt., Okpala, Okpala ve Smith,2001). Hartman'a göre başarı değişkenleri; okul girdileri, öğrenci-öğretmen oranı, öğretmen maaşı, öğrenci başına gideri içermektedir (1999: Akt. Okpala ve diğ, 2001).

Okul performansı genellikle akademik başarı ile eş tutulmaktadır. Gerek anne-babalar gerekse eğitimciler okuma, okuryazarlık, matematik ve diğer konulardaki performansı, okuldaki başarının birinci göstergesi olarak kabul etme eğilimindedirler (McLough Aile katılımına ilişkin birçok araştırma, evde ve okuldaki aile katılımı ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi ortaya koymuş, ayrıca aile katılımını öğrencilerin okul başarısının önemli bir yordayıcısı olarak belirlemiştir (Gonzales-Pienda ve diğ., 2002;

Vandergrift ve Greene'e (1992) göre, aile katılımı ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışan araştırmaların temel problemi, farklı aile katılımı tanımlarının yapılmış olmasıdır. Bazı eğitimciler aile katılımının özelliklerini, ailelerin fiziksel olarak aktif katılımları olarak tanımlarken, diğerleri aile katılımını, evde çocuklarına akademik destek sağlamak şeklinde tanımlamaktadırlar. Bazı araştırmacılar katılımın birçok özelliğini birleştirerek, aile katılımını genel olarak incelemiştir. Ancak aile katılımının farklı bileşenlerini (ailenin çocuklarından akademik alandaki beklentileri, okul etkinliklerine ve programına katılım, öğrenmeyi destekleyici ev ortamı, okulla ilgili olarak çocukla iletişim kurmak) tek bir değişkenden birleştirmenin, bileşenlerden hangisinin aile katılımı ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi sağladığını belirlemeyi zorlaştırdığı ifade edilmiştir (Fan, 2001; Trivette ve Anderson 1995).

Yapılan bir meta-analiz çalışmasında çocukların yaşları büyüdükçe (ortaokul, lisede) aile katılımının da düştüğü bulunmuştur. Fan'a (2001) göre aile katılımında lise düzeyindeki gönüllülük, ortaokul düzeyine göre farklılık göstermiştir. Aileler, lise düzeyinde nadiren gönüllü olarak katılımında bulunmuşlardır. Lise düzeyindeki aile katılımı, ders dışı etkinliklere katılım ile aile- öğretmen organizasyonlarına dayalı olarak hazırlanan etkinliklerle ilgili olmuştur.

Ülkemizde eğitim kurumuna devam eden grubunun anne ve babalarıyla yapılan bir başka araştırmada, ailenin eğitime katılım düzeylerinin çocukların psikososyal gelişimleri açısından bir farklılaşma yaratıp yaratmadığı incelenmiştir. Ailelerin evde ve okulda çeşitli etkinlikleri sürdürmesine ilişkin davranışlarının, az ortaya çıktığı görülmektedir. Araştırmada ailelerde yaygın olan "öğrenmenin okulda ve öğretmenin sorumluluğunda gerçekleşmesi gerektiği" anlayışının, ev temelli katılım anlayışının yetersiz kalmasında temel etken olduğu düşünülmektedir. Okul ve ailenin işbirliğine dayalı katılımın ise ağırlıklı olarak, ailenin çocuğun gelişimi ve uyumu ile ilgili çeşitli konularda

öğretmenden bilgi alması ve öğretmeni bilgilendirmesi şeklinde gerçekleştiği görülmektedir (Gürşimşek, 2003).

Eğitim düzeyi yüksek ailelerin (Pena, 2000; Sanders, Epstein ve Connors-Tadros, 1999), çalışan ailelerin (Sanders ve diğ., 1999), sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan ailelerin (Gürşimşek, 2003; Sanders ve diğ., 1999;), akademik açıdan başarılı çocuğa sahip ailelerin (Sanders ve diğ., 1999) ve anne-babalık becerilerine ve çocuklarının başarılı olmasında kendi becerilerine güvenen ailelerin (Hoover-Demsey ve Sandler, 1997), çocuklarının eğitimlerine daha çok katılımda buldukları belirtilmiştir. Ailenin eğitim düzeyinin, aile katılımını ve çocuklarından beklentilerini yordadığı bulunmuştur. Eğitim düzeyi yüksek olan aileler çocuklarının eğitimine daha çok katılımda bulunmuşlar, çocukların problem çözme durumlarında daha fazla destek sağlamışlar ve çocuklarından daha yüksek beklentiler içine girmişlerdir (Englund ve diğ. 2004; McNeal Jr.,

2001; Okpala ve diğ., 2001; Salıcı-Ahioğlu, 2006; Trivette ve Anderson, 1995; Zellman, 1998).

Ülkemizde Aslan (1984), Koçak (1988) ve Doğan (1995) tarafından yapılan araştırmalarda aile katılımını engelleyen faktörler incelenmiştir. Aile katılımı programlarının uygulanmasını engelleyen faktörler 3 başlıkta toplanabilir. Bunlar; (a) okula bağlı engeller (örn., yöneticilerin okul- aile iletişiminde ilgisiz, isteksiz ve yeterli bilgiye sahip olmamaları, yönetici, öğretmen ve velinin birbirini tanımaması, okul ve öğrenci ile ilgili bilgilerin velilere öğrencilerle iletilmesi vb. (Aslan, 1984; Koçak, 1988; Doğan, 1995), (b) eve bağlı engeller (örn., velilerin okula ve öğrenciye yeterli zamanı ayıramamaları, velilerin çocukları hakkında olumsuz bilgi almaktan çekinmeleri, zaman sınırlılığı, ulaşım ile ilgili güçlükler, okul yönetimini kendilerinden alt düzeyde görmeleri, velilerin çoğunlukla öğretmen ve yöneticilerle tanışmamaları vb. (Aslan, 1984; Koçak, 1988; Doğan, 1995), (c) kültüre bağlı engeller (örn; velilerin okuldan gönderilen yazıları

anlamakta güçlük çekmeleri, yönetici ve öğretmenler arasında görüş ayrılığının olması vb. (Aslan, 1984; Koçak, 1988; Doğan,1995).

Okul; Okulöncesi, Temelöğretim, Ortaöğretim ve yüksek öğretim olarak devam eder. Okullarda öğrencilere; toplumun ortak değerleri, davranış kalıpları, toplumda oynayacakları rollerin gerektirdiği davranışlar, planlı ve denetimli bir biçimde öğretilir. Böylece, onların, toplumla uyumlu, işbirliği duygusuna sahip, hak ve sorumluluklarının sınırlarını iyi çizen ve ona göre davranan bireyler durumuna gelmesi sağlanır.

31.05.2006 tarihinde yürürlüğe giren “Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği” ailenin, çocuğun değerlendirilmesi, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması, öğretim süreci ve öğretimin değerlendirilmesi süreçlerinde aktif katılımlarını gerekli görmüştür. Ancak uygulamada, yasanın gerektiği gibi işlediği söylenemez. Anne- babalar, bu sürece katılmak isteseler de bunu nasıl gerçekleştireceklerini bilememektedirler ve sürecin dışında kalmaktadırlar. Ayrıca anne-babalar, profesyoneller tarafından sadece çocuklarının yetersizlikleri konusunda bilgi alan ve bilgi veren kişiler olarak değerlendirilmektedirler (Sucuoğlu ve Kargın, 2006).

Okulun bir başka görevinde öğrencileri ilgi, beceri ve yetenekleri doğrultusunda eğitmektir. Her toplumda farklı yeteneklerde çocuklar vardır. Eğitim kurumları, çeşitli yeteneklerdeki çocukların en iyilerini, en yeteneklilerini seçerek, onlara çok iyi bir eğitim olanağı sağlamak zorundadır. Böylece bu çocuklar, topluma önderlik edecek bireyler haline gelerek toplumun gelişmesine önemli katkıda bulunabilirler.

Okullar, toplumsal açık sistemlerdir. Bunun sebebi; girdisini içinde yaşadığı toplumdan alması ve amaçlarını gerçekleştirmek üzere bu girdiyi işledikten sonra topluma çıktı olarak sunmasıdır. (Taymaz, 2003).

Okulun sistem içindeki yerinin önemi ise, okulun eğitim amacıyla kurulmuş örgütlerin başında gelmesidir. Her okul diğerlerine benzemekle birlikte kendine has nitelikleri vardır.

Ziya Bursalıoğlu na göre okullar; Ham maddesi insan olan okulların özellikleri aşağıya sıralanmıştır.

1. Çatışma halinde olan değerlerin mevcudiyeti
2. Okul ürününün kalitesinin değerlendirmesi zor
3. Özel bir çevresinin olması
4. Okulun çevresindeki tüm biçimsel veya doğal örgütlerden etkilenir ve etkiler
5. Çevredeki gruplar kendi yararları adına okulun düşünce bağımsızlığını sınırlama çabasında
6. Okul kültür değişimini sağlayan temel örgüt
7. Okul bürokratik bir kurum
8. Okulun kendine özgü bir kişiliği var (Bursalıoğlu 2002).

Okullarımızda okul öğrenci velilerinin açık veya kapalı oyları ile her sene başı beş asil beş yedekten oluşan yönetim kurulu üyeleriyle okul aile birlikleri okulun hizmetlerinin kalitesinin artırılması ile yekilidir. Milli Eğitim Bakanlığının Okul aile birliği yönetmeliği (2010) göre birliğin görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1)

a) Öğrencilerin, Türk millî eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri ve millî manevi değerler doğrultusunda yetiştirilmeleri için okul yönetimi, öğretmenler, veliler ve ailelerle iş birliği yapmak.

b) Okulun amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesine, eğitimde kalite ve başarı için okulun stratejik plan çalışmalarına ve uygulamasına destek olmak, eğitimde fırsat eşitliğine imkân vermek ve öğretmenler kurulunca alınan kararların uygulanmasını desteklemek amacıyla velilerle iş birliği yapmak.

c) Öğrencilerin başarısını artırmak amacıyla okul yönetimince planlanan kurs, sınav, seminer, müzik, tiyatro, spor, sanat, gezi, kermes ve benzeri eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesine katkı sağlamak.

ç) Okul yönetimiyle iş birliği yaparak eğitim ve öğretim faaliyetleri dışındaki zamanlarda okulun derslik, spor salonu, kütüphane, laboratuvar ve atölyeleri gibi eğitim ortamlarının değerlendirilmesine katkı sağlamak.

d) Okulun ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet satın almak, bu hizmetlere ilişkin sosyal güvenlik primi, vergi ve benzeri ödemelerin yapılmasını sağlamak.

e) Millî bayramlar, belirli gün ve haftalar ile kültürel yarışmaların düzenlenmesi giderlerine katkıda bulunmak.

f) Okula yapılan ayni ve nakdî bağışları kabul ederek kayıtlarını tutmak, sosyal, kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenlemek, şartlı bağışları amacına uygun olarak kullanmak.

g) Kantin ve benzeri yerleri işletmek veya işletmek.

ğ) Okul yönetimi ile iş birliği yaparak, imkânları yeterli olmayan öğrencilere maddi ve manevi destek sağlamak, aynı amaçla kardeş okullara da katkıda bulunmak.

h) 28/8/ 2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği’nde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek.

ı) Eğitim ve öğretimle ilgili kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapmak.

i) Eğitim ve öğretimi geliştirmek amacıyla oluşturulan çalışma komisyonlarına katkı sağlamak.

j) Ulusal ve uluslararası projelere katılmak ve proje amaçlarının gerçekleşmesine katkıda bulunmak.

k) Eğitim ve öğretimle ilgili diğer etkinliklere destek olmak.

Yönetmelikte geçen maddelere göre okul yöneticisin; eğitim ortamları oluşmasında ve öğrenci başarılarının arttırılmasında, aileleri temsilen görevlendirilen üyeler yardımcısıdır.

Her toplumun kendine özgü davranış biçimleri vardır. Bireylerin giyim, barınma, yemek yeme tarzı, aile içindeki ilişkiler, toplumsal roller toplumdan topluma değişir. Bu davranışlar kültürün bir parçasıdır. Kişi, çevresi ile etkileşim kurarak bu davranışları bilinçli ya da bilinçsiz olarak öğrenir. Kültürel birikimin sınırlı olduğu ilkel ya da ilkele yakın toplumlarda, bireyin toplumsallaşmasında aile ve okulun çabaları önemsenecek kadar büyüktür.

Emekli Öğretim Görevlisi Hasan Güneş’in aile, okul, kültür konusundaki kamu ajans internet sayfasındaki yazısına göre:

Öğrencinin ailesinin sosyo - ekonomik koşulları iyi olmayan öğrencilerin başarısızlığında önemli bir etkidir. Diğer taraftan; anne ve babanın eğitim durumunun düşüklüğü öğrencinin başarısın düşüklüğünde önemli bir etkidir. Yine, aile içi şiddetin yoğun olması öğrencinin yalnızlaşmasını ve dolayısıyla okula yabancılaşmasına neden olabilir.

Öğrencinin yetenekleri keşfedilmelidir. Bilindiği üzere, üzere çoklu zeka kuramına göre öğrenciler yeterli oldukları alana yönlendirilebilir. Benlik oluşumunun bilinmesi, eğitim açısından önem taşıyor. Öğrencinin benlik yapısı problem çözme gücü, düşünme gücüne ilişkin bilgileri, öğretmenin elde etmesi gerekiyor. Böyle bir yaklaşım, öğrencinin güçlü ve zayıf yanlarını belirlenmesini sağlayabilir.

Son olarak;

Günümüzde öğrenci üzerinde belirleyici güç sadece okul ve aile değil, çoğu zaman okul dışı aile, arkadaş gurubu, içinde yaşadığı çevre ve toplu yaşamın gerekleri yani okul dışı değişkenlerin çocuk üzerinde daha etkili olduğu bilinmektedir. Ama ailenin başarı üzerine etkisi büyüktür. Tek başına ailenin öğrenci başarısında etkisiz kalabilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 Problem Durumu

Bu araştırmanın amacı okul-aile iletişimi konusunda yönetici ve öğretmen görüşleri doğrultusunda mevcut durumu betimlemek ve okul-aile işbirliğinin sağlanmasına yönelik çözüm önerileri geliştirmektir.

Eğitim kişilerin vazgeçilmez ihtiyaçlarından biridir. Bireylerin gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurabilmesi, toplumla sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlayabilmesi, toplumsal yaşantının bir parçası olabilmesinde eğitimin yeri büyüktür. İnsan niteliğinin ve davranışlarının geliştirilmesi ancak eğitimle sağlanabilir. Eğitim, insanların toplumsal gelişmelerinin ve kişisel yeteneklerinin en üst düzeyde gelişmesini sağlamak için seçilmiş ve planlanmış etkinlikler sürecidir (Tezcan, 1984)

Aile, çocuğun ilk ve en önemli eğitim yeridir. Pestalozzi aileyi “gerçek eğitimin anası” olarak tanımlamıştır. Aile çocuğun davranışlarının şekillenmeye başladığı yerdir. Gordon’ a göre; Anne-babanın çocuk üzerindeki etki alanı çok geniştir. Bir bakıma, anne-babalar 0-6 yaş döneminde hem çocuklarına tüm gereksinimlerinin yerine getirilmesinde en yakın olan kişiler, hem de ilk öğretmenleridirler. Kişilik gelişiminin temellerinin 0-6 yaş döneminde atıldığı göz önüne alındığında, eğitsel kimliğin belirlenmesinde anne-baba öneminin daha da iyi anlaşılmakta olduğu görülür.

Okul, çocuğun hayatındaki en önemli toplumsal örgütlerden biridir. Okul kişiye yaşamında gerekli bilgileri kazandırırken topluma uyum sağlaması için gerekli sosyalleşme davranışları kazandırmaktadır.

Okul; Öğrenci, öğretmen, yönetici, veliler, yakın çevre ve eğitimle ilgili sivil toplum örgütleriyle bir bütündür. Var olan bütün parçalar birbirleriyle iletişim içindedir. Okulun belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için öğrencinin toplumsallaşmasında

okulun ve ailenin birbirlerini bütünlemesi ve tutarlılık göstermeleri sağlanmalıdır. Eğitim işlemlerinin gerçekleştirildiği yer olan okullar, belirli bir sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal çevre içinde bulunur. Bu çevre ile karşılıklı etkileşim içinde varlıklarını sürdürürler.

Türk Millî Eğitim Sisteminin genel çerçevesi, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile belirlenmiş olup, kanunda Türk Millî Eğitiminin genel amaçları, temel ilkeleri ve Türk Millî Eğitim Sisteminin genel yapısı yer almaktadır. “Eğitim hakkı” ve “eğitimde fırsat ve imkân eşitliği” Türk Millî Eğitiminin temel ilkeleri arasında yerini bulmuştur.

Okulun özel bir çevresi vardır. Çevredeki örgütlerin yön verdiği ya da etkilediği bir örgüttür okul. Çevresinde bulunan sivil toplum örgütleri, devlet kurumları ile devamlı her örgüt gibi okulun da kendine özgü bir kişiliği vardır. Bu çevreyi ve örgütü oluşturan insanlar her okulun farklı kişilikte ve kültürde oluşmasını sağlar. Her okul; aynı kanun, aynı yönetmelik, aynı idare tarafından (ilçe müdürlükleri) yönetilir. Fakat okullar arası iklim dediğimiz kültür farklıdır.

Ortaokulların amacına ulaşabilmesi için öğretmen ile anne babanın ve yöneticilerin eşgüdüm içinde olması şarttır. Bu eşgüdüm sürecinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için hem ana babaların hem öğretmenlerin hem de yöneticilerin yaşadıkları sorunlar ve beklentilerine önem verilmelidir. Öğretmenler, yöneticiler ve aileler birbirlerinin beklentilerinin farkında olmalı, birbirlerinin beklentilerini önemseyerek sağlıklı nesiller yetiştirilmesinde sağlıklı iletişim kurmanın önemini bilincine varmalıdırlar.

1.2 Problem Cümlesi

Ailelerin sosyo kültürel yapılarının öğrenci başarısı üzerindeki etkileri hakkında ortaokul öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşleri nedir?

1.2.1. Alt Problemler.

1. Ailelerin sosyo kültürel yapılarının öğrenci başarısı üzerindeki etkileri hakkında ortaokul öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşleri nedir?
2. Ailelerin sosyo kültürel yapılarının öğrenci başarısı üzerindeki faktörler nelerdir?
3. Ailelerin sosyo kültürel yapılarının öğrenci başarısı üzerindeki etkileri hakkında ortaokul öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşleri arasında;
 - a. Cinsiyete
 - b. Göreve
 - c. Mesleki kıdeme
 - d. Medeni hali göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.2. Denenceler

- Gelenek ve göreneklere bağlı olmayan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Aynı bölgede devamlı ikameti (Üç kuşak veya üstü) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır?
- Parçalanmamış aile (anne-baba-çocuklar) üyesi olan velilerin öğrenci başarısına negatif yönde etkisi vardır.
- Çalıştığı işyerinde gece mesaisi yapan velilin öğrencinin başarısına etkisi olamaz.
- Çalışmayan öğrenci velisinin (işten atılan) öğrencinin başarısına olumsuz etkisi vardır.
- Gazete dergi kitap vb. okuma alışkanlığı olmayan velinin öğrencinin başarısına etkisi yoktur.

- Okula gitmemiş öğrenci velilerinin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Öğrenim düzeyi (1-5) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Öğrenim düzeyi (1-8) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Öğrenim düzeyi (1-12) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Öğrenim düzeyi üniversite olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- İletişime kapalı olan velilerin öğrenci başarısına etkisi olumlu etkisi

yoktur.

- Geçici bir zaman için bölgeye gelen velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Yıllık geliri 15.000 tl. den az ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Yıllık geliri 15.000-30.000 tl. den arası ailelerin öğrenci başarısına etkisi

vardır.

- Yıllık geliri 30.000 tl. den fazla ailelerin öğrenci başarısına etkisi yoktur.
- Aile reisinin serbest meslek sahibi olmamasının öğrenci başarısına etkisi

yoktur.

- Aile reisinin devlet memuru olmasının öğrenci başarısına pozitif yönde etkisi

vardır.

- Aile reisinin kamu veya özel sektörde işçi olmasının öğrenci başarısına etkisi

vardır.

- Aile reisinin çalışmıyor olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.
- Günlük en az bir gazete okuyan ailelerin eğitime katkısı vardır.
- Aile bireylerinden en az bir kişinin yüksek tahsil yapmasının öğrenci

başarısına arttırma yönünde etkisi vardır.

1.3. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmanın temel sayıtları şunlardır:

1. Araştırmanın aracı olan anketi yanıtlayan öğretmen ve yöneticilerin gerçek cevaplar verdikleri varsayılmıştır.
2. Örneklem; evreni temsil etmektedir.
3. Araştırma ankete katılanlara öğrencilerin başarıları hakkındaki görüş ve önerilerini açıklama olanağı yaratmıştır.

1.3.1. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma şu sınırlamalar çerçevesinde yapılmıştır:

1. Araştırma Denizli ili Honaz İlçe sınırları içerisinde görev yapan öğretmen ve yöneticiler,
2. Araştırma 2015-2016 Eğitim – Öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.3.2. Araştırmanın Önemi

Araştırma Denizli il başarısını arttırmak, sorunları tespit etmek ve eğitim bilimine katkı yapmak hedeflenmiştir. Ortaokulların amacına ulaşabilmesi için öğretmen ile anne babanın ve yöneticilerin eşgüdüm içinde olmasını sağlamaktır. Bu eşgüdüm sürecinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için hem ana babaların hem öğretmenlerin hem de yöneticilerin yaşadıklarını diğer yönetici öğretmen ve velilere karşılaştıkları sorunların çözümüne katkıda bulunmaktır.

1.3.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı okul-aile işbirliği konusunda yönetici ve öğretmen görüşleri doğrultusunda mevcut durumu ortaya koymak. Okul-aile işbirliğinin sağlanmasına yönelik çözüm önerileri geliştirmektir.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Okul-aile işbirliğine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin algıları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

- Okul-aile işbirliğinde karşılaşılan sorunlara yönelik, öğretmen ve yönetici görüşleri nelerdir?

- Okul-aile işbirliğinde karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik öğretmen ve yönetici görüşleri nelerdir?

Bu nedenle yapılan bu araştırmanın alan yazına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3.4. Tanımlar ve Kısaltmalar

Aile: Öğrencinin bireyin anne, baba ve kardeşleri ya da kanunen bakmakla yükümlü olan kişi veya kurum temsilcisini,

Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

Müdürlük: Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğünü,

Veli: Öğrencinin anne/babasını veya kanunî sorumluluğunu üstlenen kişiyi,

Yönetici: Ortaokullarda müdür ve müdür yardımcısını tanımlamaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

ALAN YAZIN TARAMASI

Bu araştırma kapsamında ailelerin sosyokültürel yapılarının öğrenci başarısı üzerindeki etkileri hakkında ortaokul öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşleri ele alınarak. Öğrencilerin Akademik başarı ile ilgili araştırmanın ailenin sosyo-kültürel, yaşantısı değişkenlerinin etkisini incelemiştir. Eldeki çalışmada “Sosyo-kültürel düzeyine göre öğrencilerin akademik başarısı acısının yönetici ve öğretmen değerlendirilmesi ilgili araştırmalar yurt içi ve yurt dışı olmak üzere belirtilmiştir.

2.1. Yurt içi araştırmalar

Sadık PIRNAL 2014 yaptığı çalışmada Türkiye'deki iller arası ğrenci başarısı farklılıklarının ardında yatan sebepleri tanımlamak için var olan çalışmalara da dayanarak eğitim-üretim fonksiyonu kullanılmaktadır. Çalışmanın ana odak noktası ilköğretim seviyesindeki eğitimi kapsamakta ve ğrenci başarı farklılıklarına bağlı olarak ortaya çıkan veriler ile ekonometrik bir analiz uygulanmaktadır. Bu uygulamaya temel hazırlamak amacıyla Türk eğitim sistemi açıklanırken, ek olarak Türkiye ile diğer seçilmiş ülkelerin eğitim sistemi karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Ekonometrik analiz sonucu ortaya çıkan veriler ile birlikte bu alışma Türkiye'de iller arası ğrenci başarıları arasındaki ortaya çıkaran farklı etmenleri bulmaktadır. Okula kayıt oranı, ailelerin eğitim durumları, sınıftaki ğrenci sayısı, ğrenci-ğretmen oranı ve Kürt nüfusu ilköğretimde ğrenci başarısını etkileyen etmenler olarak yer almaktadır. Bununla birlikte, bölgelerin sosyo-ekonomik durumları, sınıf nüfusları ve ğrenci-ğretmen oranı gibi okul kaynakları içinde yer alan etmenler daha etkili olmaktadır. Diğer yandan, kamu harcamaları bulguları önemli sonuçlar ortaya çıkarmakta ve bu alışma Türkiye'deki ğrenci başarısını etkilemekte olan değişkenlerin sebep olduğu problemlere merkezi eğitim sisteminin karşılık veremediğini göstermektedir. Sonuç olarak, vatandaşlara daha etkili ve verimli eğitim sağlanması için ademi merkezi sistemler gibi alternatif eğitim sistemleri dikkate alınmalıdır. Anahtar Kelimeler: Eğitim retim Fonksiyonu, İlkretim Düzeyi Eğitim, Türkiye'de Eğitim Sistemi, Okullaşma, Sınıf Mevcudu, Kamu Harcamaları belirlenmiş.

şAHİN, İsmet Doktora, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Yener GÜLMEZ ARALIK 1996, 248 sayfa Bu araştırma ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde orta öğretimde ğrenci başarısını etkileyen faktörlerin saptanması amaçlanmıştır. Orta ğretimde başarıyı etkileyebilecek faktörlerden sadece literatürde "Sosyal" faktörler olarak adlandırılan faktörler bu çalışmanın kapsamı içindedir. Sosyal

faktörler aileyle ve okulla ilişkili olan faktörleride içine almaktadır. Bu araştırmada, bahsedilen faktörlerle ilgili öğrenci, öğretmen ve yönetici görüşleri esas alınmıştır. Bu araştırma kapsamında bilgi toplamak amacıyla öğrenci, öğretmen ve yönetici anketleri geliştirilmiş ve bu anketler geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarıyla standart hale getirilmiştir. Elde edilen veriler önceden hazırlanan hipotezleri test etmek amacıyla istatistiksel olarak incelenmiştir. Anahtar Kelimeler Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde Eğitim, Başarısızlığa Sebep Olan Faktörler; Sosyal Faktörler; Aile ile ilişkili Faktörler, Dil, Kültür, Aile Özellikleri, Okul ile ilişkili Faktörler, Okullar ve Okul Amaçları, Etkili Öğretmen ve Öğrenci Davranışları, Okul Yöneticileri ve Eğitimin Genel Amaçları.

Öğretmen-veli işbirliğinin öğrenci başarısına etkisinin Büyükçekmece ilköğretim okulları örneğinde incelenmesi araştırmasında, öğretmen-veli işbirliği ve öğrenci başarısı üzerinde çalışılmıştır. Araştırmada, öğretmen ve velilerin, öğretmen-veli işbirliği hakkındaki görüş düzeyleri, öğrencilerin ise, öğretmenleri ve aileleri ile ilişki düzeyi ölçülmüştür.

Araştırma sonucunda; Öğretmen-veli işbirliğine, anneler, babalara göre daha olumlu bakmaktadır. Velilerin öğretmen-veli işbirliği hakkındaki görüşleri aylık gelire ve eğitim seviyesine göre farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerden, kıdem grubu 25 yıl olan öğretmenler, kıdem grubu 16-20 yıl olanlara göre öğretmen-veli işbirliği hakkında daha olumlu düşüncelere sahiptir. Öğrencinin, ailesi ve öğretmenleri ile ilişki düzeyi anne-babanın birliktelik durumuna ve babanın öz olup olmamasına göre farklılık göstermemekle birlikte sınıfına ve annesinin öz olup olmamasına göre bazı farklılıklar göstermektedir. 8. sınıf öğrencileri bazı yargılara 7. sınıf öğrencilerine göre, annesi üvey olanlar bazı yargılara annesi öz olanlara göre daha olumsuz görüş bildirmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin ailesi ve öğretmenleri ile ilişki düzeyi ile not ortalaması arasında aynı yönde fakat zayıf bir

ilişki vardır. Velinin, öğretmen-veli işbirliği hakkındaki görüşü, öğrencinin değişen not ortalamasına göre pek değişmemektedir. Velinin, öğretmen-veli işbirliği hakkındaki görüşleri değiştikçe, öğrencilerin, ailesi ve öğretmenleri ile ilişki düzeyi aynı yönde değişmektedir. Ailenin gelir düzeyi öğrencinin başarısını etkilemektedir. Gelir düzeyi yüksek olan ailelerin çocukları derslerinde daha başarılıdır. Öğretmen-veli işbirliği öğrenci başarısını etkilememektedir? Yargılarına ulaşılmıştır.

İlköğretimde anne ve baba tutumlarının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi (Hendek ilçesi örneği) MELİKE YILMAZ (2004)Yüksek lisans tezi olarak çalışmıştır. Yapağı araştırmanın ana karakteri olan çocuk ailenin bir yapı taşıdır. Çocuğun sosyalleşmesi ailede başlar, eğitim kurumlarında devam eder. Ailenin çocuğuna karşı davranışları çocuğun okul başarısını etkilemektedir. Araştırmamız çocuğun anne ve babasının tutumlarından ne derece etkilendiğini ortaya toplumu oluşturan en küçük birim ailedir. Araştırmamızın uygulama bölümü Sakarya il, Hendek İlçesinde yapılmış olup, Yenimahalle İlköğretim Okulu 4. ve 5. sınıflarını kapsamaktadır. Uygulama okulunda taşınmalı eğitimde yapılmaktadır. Farklı sosyo-ekonomik düzeyde aileler bulunmaktadır. Çocuklara verilen aile eğitiminin belirtileri çocuğun okul başarısında en açık bir şekilde görülmektedir. Aile ve basan ile ilgili kaynak taraması yapılmıştır. Konuyla ilgili Ana baba tutum ölçeği hazırlanarak uygulanmıştır. Ana baba tutum ölçeği sonuçlarından elde edilen veriler SPSS programında çözümlenerek çıkan sonuçlar sosyolojik açıdan değerlendirilmiştir. Veri çözümlemesi sonucunda dengesiz ve kararsız aile tutumunda matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler dersi ile aile tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Aynı zamanda güven verici, hoşgörülü, demokratik aile tutumunda matematik dersinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Buna karşılık baskılı ve otoriter, koruyucu, ilgisiz ve kayıtsız, mükemmeliyetçi aile tutumlarında belirtilen derslerin başarı ortalamaları ile aile tutumları arasında herhangi bir farklılığın olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda

ilköğretim öğrencilerinin başarılarında bazı ailelerin tutumlarının etkili olduğu görülürken, bazı ailelerin tutumlarının ise öğrencilerin başarısında etkili olmadığı görülmüştür.

2.2. Yurt dışı araştırmalar

1989 Amerika’da yapılan bir araştırmada öğretmenlere kendi bölgelerinde devlet okullarının karşılaştıkları en önemli sorunların neler olduğu soruldu. Öğretmenlerin, finansal problemler de dahil diğer bir çok konu arasından “ailenin ilgi ve destek eksikliği’ni en önemli sorun olarak gördükleri ortaya çıkmıştır (Caplan ve diğerleri,1996)

Haris 1993 yılında öğretmenlerin görüşlerine göre gelecek beş yıl boyunca kamu eğitimi politikasında en yüksek önceliği alması gereken konularla ilgili bir araştırma yaptı. Araştırma sonucunda, öğretmenler en önemli konu olarak “ailelerin çocuklarının öğrenmelerindeki rollerinin güçlendirilmesini gerektiğini” görüşünde olduğu belirlendi.

Okul ve ailelerin hangi konularda birlikte çalıştıkları, okul çevre ilişkilerinin yeterliliğine ilişkin bir gösterge olarak kabul edilebilir. Genelde bağışlar, okul-toplum ilişkilerinin başlıca konusunu oluşturmaktadır (Levin-Epstein, 2004:3). Bu anlamda, okul çevre işbirliğinde bağışın ötesinde neler olduğu aslında veli katılımının en önemli göstergesi olarak kabul edilebilir.

Okullar ailelerle ilişkilerini geliştirmek için, okul faaliyetlerine ailelerin daha aktif katılımının engelleri ortadan kaldırmalı ve ailelere yeni işbirliği ve katılım olanakları sunmalıdır (Levin-Epstein, 2004:4). Çeşitli faktörler okuldaki faaliyetlere ailelerin katılımını teşvik edebilir veya engelleyebilir. Bu faktörler çocuğun eğitimine ailenin ilgisi, okuldan memnuniyeti ve velinin katılma yeteneği olmak üzere üç grupta ele alınabilir (Chan ve Chui, 1997:103).

Rumberger (1990), öğretmenlerin velilerle ne yapılması gerektiği hakkındaki düşünceleri ile yapabildikleri arasında eşitsizlik kaydetmiştir (Akt. Caplan ve diğerleri,

1997). Ortaöğretim düzeyinde on öğretmenden dokuzu veli katılımının önemli olduğu görüşünde iken, on öğretmenden sadece üçü veli katılımını kendi sorumluluğu olduğunu görmektedir.

Ailelerin okulda eğitim öğretim ve yönetim faaliyetlerine katılmasının nedenleri şu şekilde sıralanmaktadır (Chan ve Chui, 1997:103):

1. Veliler, çocuklarının ilk eğiticileri olduklarından katılmalıdır.
2. Velilerin kendi çocukları için uzun dönem sorumlulukları vardır.
3. Velilerin katılımı öğrencinin öğrenmedeki başarı şansını artırabilir.
4. Katılım velilerin bir hakkıdır.
5. Velilerin katılımı okul yönetimi demokratikleştirme sürecinin bir parçasıdır.

Okulun eğitim ve yönetim işlerine ailelerin çok yönlü katılımını sağlamayı amaçlayan okul programlarının yukarıda sıralanan beş türü kapsamı gerektiğini söylenmektedir. Bununla birlikte tartışmaların en çok yoğunlaştığı konu velilerin okul düzeyinde karar alımına katılımıdır (Tschannen-Moran, 2001:311).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Denizli ili Honaz ilçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin öğrenci başarısının ailelerin sosyo ekonomik düzeylerinin neler olduğunu ortaya çıkarma amacına dayalı, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel çalışmalar, çalışılan olguya ilişkin nitelikleri adından da anlaşılacağı gibi betimleme amacıyla yürütülür. (Borg, Gall ve Gall, 1993). Tarama modelinde, bir grubun var olan ve sürmekte olan belirli özelliklerini saptayabilmek için verilerin toplanmasını amaçlanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008), örnekleme bulunan bireylerin tutumları, görüşleri veya davranışları açığa çıkarılmaya çalışılır (Creswell,2008)

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2015-2016 öğretim yılında, Denizli ili Honaz ilçesi genelindeki ortaokullarda çalışan öğretmen müdür yardımcısı müdürlerden örneklem alınarak uygulanmıştır. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde, üzerinde çalışılan grubun tüm ilgili niteliklerini yansıtmaya olasığını yükseltmeyi amaçlayan maksimum çeşitlilik örneklem yöntemi (Patton, 2002) kullanılmıştır. Bu aşamada öncelikle Honaz evrenini temsil edebilmesi amacıyla Denizli ili Honaz ilçesindeki toplam onbir ortaokulundan onbir ortaokul coğrafi tüm okulları kapsayacak şekilde seçkisiz olarak belirlenmiştir. Toplam 195 (öğretmen, müdür, müdür yardımcısı) oluşturmaktadır. Bu iş görenlerin 135 kişisi bayan 35 kişisi erkektir yuzdelik olarak ise % 68'i kız,

% 32'i ise erkek öğretmendir.(idareci dahil). Örnekleme bulunan 195 kişi, istatistiksel olarak evrenini temsil edecek yeterliktedir (Cohen, Manion ve Morrison, 2008).

3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Uygulanması

Bu araştırmada verilerin toplanması amacıyla tarafından geliştirilen ‘‘sosyo ekonomik yapının öğrencilerin başarısına etkisi ölçęęi’’ kullanılmıştır. Ölçęęin hazırlanması aşamasında öncelikle araştırmacılar tarafından ilgili alan yazın taraması yapılmıştır. İki bölümden oluşan bir taslak form hazırlanmıştır. Taslak formun birinci bölümü, katılımcıların kişisel bilgilerine (cinsiyet, görevi, kıdem, çocuk sayısı) ait verileri toplama amacı taşırken ikinci bölümü ise öğrenci başarısında etkisi olan maddelere yönelik 22 maddesinin Likert tipinde hazırlanmasıyla oluşturulmuştur. Hazırlanan taslak form önce anlam ve dil bilgisi kuralları bakımından Türkçe Eğitimi almış öğretmenlere iki alan uzmanın görüşüne sunularak incelettirilmifitir. Öğretmenlerin önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Çalışma taslak proğramının düzenlemesini Kaklık ilkokul müdür yardımcısı Süleyman Yurtseven tarafından yapılmıştır. Daha sonra, taslak halindeki ölçek maddeleri, Öğretim görevlisi doç. Dr Turkey Nuri TOK’un görüşleri alınarak, Söz konusu alan uzmanlarının, taslak halindeki tutum maddelerinin, ölçülecek olan yapıya ait konuyu yeterince temsil ettiğini beyan etmeleri, ölçęęin kapsam geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir (Tan, 2008).

Taslak ölçęęin pilot çalışması 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde Denizli ili Honaz ilçe merkezindeki ve Kaklık, Kocabaş, Karaçay, Karateke, Kızılyer, Akbaş ve Gürlek mahallesinde öğretim işğöreni 195 Ortaokul öğretim ve idarecisinin katılımıyla gerçekteştirilmiştir. Ölçekte yer alacak maddeler belirlenirken madde toplam korelasyonu, ölçęęin iç tutarlılık anlamında güvenilirliği için Cronbach Alfa Katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca ölçęęin yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi gerçekteştirilmiştir. Pilot uygulamadan elde edilen verilerin analizi sonucunda, tutum ölçęęine ilişkin güvenilirlik katsayısı 0.890 olarak bulunmuştur. Pilot çalışmanın ardından yapılan istatistiksel analizler sonucunda madde sayısı 17’e indirilmiştir. Elde edilen ölçek,

örnekleme yer alan okullarda öğrenim görmekte olan lise öğrencilerine 2015-2016 öğretim yılı güz döneminde anketörlerden alınan destekle uygulanmıştır. Uygulanan ölçme aracının iç tutarlılık anlamında güvenilirlik katsayısını hesaplamak için madde-toplam korelasyonuna bakılmıştır.

Analizler sonucunda, gerekli görülen durumlarda, ölçme aracından maddeler çıkarılabilir ve veriler tekrar analiz edilebilir (Büyüköztürk, 2002). Dolayısıyla iç tutarlık analizi sonucunda 22 maddeden dokuz maddenin toplam korelasyonu 0.30'un altında çıktığından, bu maddelere ait veriler analize dâhil edilmemiştir. Bu işlemde sonra, geriye kalan 17 maddeye ait veriler kullanılarak ölçme aracının yapı geçerliliğine sahip olup olmadığını belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçekten elde edilen verilerin faktör analizine uygun olup olmadığı Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değeri ve Bartlett Sphericity testi ile incelenmiştir. Toplam 17 maddenin faktör analizi için KMO değeri 0.877 olarak bulunmuştur. Bu değer, faktör analizini gerçekleştirmek için araştırmada elde edilen verilerin mükemmel derecede uygun olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2006).

Tablo 3.1 Örneklem Uygunluğu

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		.877
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1163,82
	df	81
	Sig	.000

Tablo 3.1 de görüldüğü üzere Bartlett's testine göre örneklemin uygunluğu %80 in üzerindedir. Buda uygulanabilirliğin ölçütünü verir. kullanılan verilerin normal dağılım özelliğine sahip olduğunu göstermektedir. Örneklemden elde edilen verilerin normal dağılım özelliğine sahip olması belirlendikten sonra veriler üzerinde açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçekte yer alan maddelere ait öz değerler ise Tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2 Ölçekte yer alan maddelere ait özdeğerler

Madde No	Açıklanan Toplam		
	Değer	% Varyans	Squared Multiple Correlation
1SORU1	3,3077	1,20467	,380
2. SORU3	3,5641	1,51954	,362
3. SORU5	3,7692	1,05179	,452
4. SORU6	2,9487	1,28329	,748
5. SORU7	3,6923	1,09247	,653
6. SORU8	3,5385	,98562	,831
7. SORU9	3,7436	,90011	,700
8. SORU10	4,0000	,87932	,564
9 SORU11	4,5128	,78227	,492
10. SORU14	3,3333	1,20850	,807
11. SORU15	3,7436	1,10570	,672
12SORU16	1,7949	1.04978	,324
13SORU18	1,9949	,83418	,394
14SORU19	3,8205	,81455	,654
15. SORU20	3,6667	,79733	,737
16. SORU21	3,6410	,97619	,606
17 SORU22	4,0256	,89348	,742

Tablo3.3’de görüldüğü üzere, birinci maddeye ait faktör yükünün, ikinci maddeye ait faktör yükünün iki katından fazla olması, ölçme aracının tek boyutlu olduğunu göstermektedir (Gelbal,1994). Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin tek boyutlu ve iki faktörlü çıktığı tespit edilmiştir. Faktör yük değerlerinin faktör için de 0.354 ile 0.742 arasında olduğu Tablo 3.3’de görülmektedir.

Tablo 3.3. Ölçekte yer alan maddelerin faktörlere göre dağılımı ve faktör yükleri

MADDE NO	FAKTÖRLER	
SORU10	600	
SORU9	.577	
SOR7	.567	
SORU15	563	
SORU11	.499	
SORU8	.476	
SORU14	428	
SORU6	387	
SORU16	354	
SORU22		742
SORU 20		737
SORU 21		606
SORU5		465
SORU19		399
SORU 18		394
SORU1		383
SORU3		376

Öğrenci başarısında sosyo kültürel yapının etkisi ölçeğinin kendisi ve alt boyutlarına ait güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Toplam 17 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .833 olarak bulunmuştur. Birinci faktörde toplam dokuz madde yer alırken ikinci faktörde toplam sekiz maddeden oluşmaktadır. Öğrenci

başarısına sosyo kültürel yapının etkisi ölçeğinin kendisine ve iki alt faktörüne ait istatistikler Tablo3.4'te verilmiştir.

Tablo 3.4 Öğrenci başarısına sosyo kültürel yapının etkisi ölçeği ile ölçeğin alt faktörlerine ait güvenilirlik katsayıları

	Faktör	Faktörlere ait maddeler	Alfa (α) Güvenirlik Katsayısı
1	Eğitim Faktörü	22,20,21,5,18,1,3	0.860
2	Ekonomik Fak	10,9,7,15,11,8,14,6,16,19	0.820
3	Ölçek Geneli		0,833

Araştırmada kullanılan ölçme aracına ait istatistikler oldukça yüksek güvenilirlik ve geçerlik katsayısına sahiptir. Bu özellik ölçme aracının ölçmek istediği özelliğe karşı oldukça duyarlı olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Analizi

Bu çalışma kapsamında örneklemden elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Likert tipi olarak hazırlanan ölçekte beşli derecelendirme yapılmıştır. Aralıkların eşit olduğu varsayımından hareket edilerek, aritmetik ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0.80 olarak bulunmuştur. Puan aralığını hesaplamak için Dağılım aralığı = (en büyük değer – en küçük değer) / (derece sayısı), formülü kullanılmıştır. (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu, 1993). Ölçekte yer alan olumlu maddeler 5-4-3-2-1 şeklinde, olumsuz maddelerde ise 1-2-3-4-5 şeklinde puanlanmıştır.

Böylece uygulamaya dâhil olan her bir veri toplama aracının, madde puanları toplamından ölçek toplam puanı elde edilmiştir. Ölçekte elde edilebilecek en düşük puan 35, en yüksek puan ise 175'dir. Aritmetik ortalamaların değerlendirme aralığı ise; (1) 1.00-1.80 "Hiç Katılmıyorum", (2) 1.81-2.60 "Katılmıyorum", (3) 2.61-3.40 "Orta düzeyde katılıyorum", (4)

3.41-4.20 "Katılıyorum", (5) 4.21-5.00 "Tamamen Katılıyorum" şeklindedir.

Elde edilen veriler SPSS 23.00 (Statistical Package for the Social Sciences) programı aracılığı ile belirlenen amaçlar çerçevesinde çözümlenmiş ve analiz edilmiştir. Ölçekten elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistik yöntemlerine ek olarak bağımsız örneklem için t testi, ikiden fazla değişkenli gruplarda tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arası anlamlı düzeyde fark çıktığında, farklılığın hangi grup veya gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırmalar için Fisher LSD (least significant difference) testi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “sosyo kültürel yapının öğrenci başarısında etki düzeyleri?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme cevap oluşturmak amacıyla, öğretmen ve idarecilerin ölçekte yer alan 17 maddeye verdikleri cevapların ortalaması hesaplanmış, katılma düzeyi belirlenerek Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1 *Denizli ili Honaz ilçesinde de çalışan işgören öğretmenlerin ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerinin başarısına ait istatistikler*

Madde sayısı	N	x	Katılma Düzeyi
17	195	3,5	Iyi düzeyde

Tablo 4.1 incelendiğinde, dar çerçevede bir örneklem üzerinde gerçekleştirilen araştırmada, Denizli ili Honaz ilçesinde görev yapan öğretmen ve öğrencilerin İyi düzeyde katılım olduğu belirlenmiştir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan işgören öğretmenlerin ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerinin başarısına ilişkin tutumlarını etkileyen faktörler nelerdir ?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme cevap oluşturmak amacıyla yapılan analizlerde, faktörleri oluşturan maddeler, maddelerin

aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri belirlenmiş ve aşağıda yer alan Tablo 4.2’te sunulmuştur.

Tablo 4.2 incelendiğinde, oğretmenlerin, ailelerin sosyal yapısının oğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumlarının iki faktöre dayandığı tespit edilmiştir. Bunlar, eğitim faktörü ($x \square 3.6$), ekonomik faktör ($x \square 3.5$), olarak isimlendirilmiştir. Birinci faktörü oluşturan, “eğitim faktörü ($x \square 3,6$ ” boyutu, toplam dokuz maddeden oluşmaktadır.

Tablo 4.2. *Denizli de çalışan işgören öğretmenlerin ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerinin başarısına ilişkin tutumlarını etkileyen faktörler, faktörlere ait maddeler ve bu maddelerin aritmetik ortalamaları ile standart sapmaları*

M.NO	MADDELER	X	Ss
SORU10	Öğrenim düzeyi (1-12) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	4	0,879
SORU9	Öğrenim düzeyi (1-8) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,7	0,900
SORU7	Okula gitmemiş öğrenci velilerinin öğrenci başarısına etkisi vardır	3,6	3,692
SORU15	Yıllık geliri 15.000-30.000 tl. den arası ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,7	1,105
SORU11	Aile bireylerinden en az bir kişinin yüksek tahsil yapmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	4,5	0.7822
SORU8	Öğrenim düzeyi (1-5) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,5	0,985
SORU14	. Yıllık geliri 15.000 tl. den az ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,3	1,208
SORU6	Gazete dergi kitap vb. Okuma alışkanlığı olan velinin öğrencinin başarısına etkisi vardır.	2,9	1283
SORU16	Yıllık geliri 30.000 tl. den fazla ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır	1,7	1,049
SORU22	Öğrenim düzeyi üniversite olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır	4	0,893
SORU 20	Aile reisinin çalışmıyor olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,6	0.797
SORU 21	Günlük en az bir gazete okuyan ailelerin eğitime katkısı vardır	3,6	0,976
SORU5	Çalışmayan aile reisinin öğrencinin başarısına etkisi vardır.	3,7	1,05
SORU19	Aile reisinin serbest meslek sahibi olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,8	0,8104
SORU 18	Aile reisinin devlet memuru olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır	1,9	0,834
SORU 1	Gelenek ve göreneklerine bağlı olmayan velilerin öğrenci başarısına etkisi	3,3	1,204
SORU 3	Parçalanmış aile üyesi olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	3,7	1,517

Bu faktörde yer alan en yüksek aritmetik ortalama, “Okula gitmemiş öğrenci velilerinin öğrenci başarısına etkisi vardır..” Maddesine aittir. İkinci faktörü oluşturan, “ekonomik” boyutu, toplam sekiz maddeden oluşmaktadır. En yüksek aritmetik ortalamaya sahip madde, “Parçalanmış aile üyesi olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.” maddesidir.

4.3. Araştırmanın Üçünü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Denizli Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisi (a) cinsiyetlerine, (b) medeni durumlarına göre c) görevi(müdür, müdür yardımcısı, öğretmen) d) meslekteki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme cevap oluşturmak amacıyla öğretmenlerin öğrenci başarısına ait cevapları belirtilen değişkenlerin her biri için ayrı ayrı ele alınıp incelenmiştir.

a) Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısını öğrenci başarısına etkisi ile ilgili cevapların cinsiyetlerine, göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısını öğrenci başarısına etkisi ile ilişkin tutumları ile öğretmenlerin cinsiyet değişkeni arasındaki farklılıkları araştırılması amacıyla bağımsız örneklem için t testi yapılmıştır. Örneklem için toplam 195 kişi üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Buna ilişkin t testi sonuçları Tablo 4.3’da verilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrenci başarısında kültürel yapının etkisine ilişkin puanlarının ortalamalarına ait T testi sonuçları

Öğretmenlerin okul başarısında sosyo kül.verilerin cinsiyet ayrımında görme düzeyleri		N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Cinsiyet	Erkek	65	3.6	0,033	2.845	0,000
	Kadın	135	37	0,040		

Tablo 4.3 incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin öğrenci başarısında sosyo kültürel yapının etkisi cinsiyetlere göre tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (0,000 $p > 0.05$). Bu durumda öğretmenlerin öğrenci başarısında sosyo kültürel yapının etkisi ile ilişkin tutumlarının benzer olduğu söylenebilir.

b)Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısını öğrenci başarısına etkisi ile ilişkin tutumları ile öğretmenlerin medeni durum değişkeni arasındaki farklılıkları araştırılması amacıyla bağımsız örneklem için T testi yapılmıştır. Örneklem için toplam 195 kişi üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Buna ilişkin t testi sonuçları Tablo 4.4’da verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin sosyo kültürel yapının öğrenci başarısına etkisinin medeni duruma göre T testi tutum puanlarına ait istatistikler

Öğretmenlerin medeni Durumlarına göre ölçeğin düzeyleri		N	Ortalama	Standart Sapma	f	p
Cinsiyet	Evli	165	3,7	0,785	3,5	0,054
	Bekar	30	3,4	0,985		

Tablo 4.4 incelendiğinde, Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin medeni durumlarına göre anlamlı farkın olmadığı görülür [0,054; $p < 0,05$] söylenebilir.

c) Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin görev durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Denizli ili Honaz ilçesinde de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısını öğrenci başarısına etkisi ile ilişkin tutumları ile öğretmenlerin görev durumları değişkeni arasındaki farklılıkları araştırılması amacıyla varyans analiz testi yapılmıştır. Örneklem için toplam 195 kişi üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Buna ilişkin varyans analiz testi sonuçları Tablo 4.5’de verilmiştir.

Tablo 4.5 Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin görev durumlarına göre Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Katılımcıların görev Durumlarına göre		N	Ortalama	St. Sapma	F	p
Görevler	Müdür	23	4,1	0,748	3,5	0,023
	Müdür yardımcısı	25	3,9	0,547		
	Öğretmen	147	3,8	0,912		

Tablo 4.5 incelendiğinde, Denizli ili Honaz ilçesin de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin görev durumlarına göre anlamlı farkın olmadığı görülür [0,023.348; $p < 0.05$] söylenebilir.

d) Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin meslekteki görev kıdemi durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısını öğrenci başarısına etkisi ile ilişkin tutumları ile öğretmenlerin mesleki görev kıdem durumları değişkeni arasındaki farklılıkları araştırılması amacıyla varyans analizi yapılmıştır. Örneklem için toplam 195 kişi üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Buna ilişkin test sonuçları Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin meslekteki görev kıdemi durumlarına göre Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Katılımcıların görev kıdemlerine Düzeyleri		N	Ortalama	St. Sapma	F	p
Çalışma Süresi	0-5	8	3,626	0,22032	0,558	0,089
	6-10	8	3,352	0,43372		
	10-15	5	3.296	0,0501		
	15+	4	3,745	0,0735		

Tablo 9 incelendiğinde, Denizli ili Honaz ilçesinde çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumları öğretmenlerin meslekteki görev kıdemi durumlarına göre anlamlı farkın olmadığı görülür $0,089$; $p < 0,05$ söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma ile Denizli de çalışan öğretmenlerin; ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrenci başarısına etkisine ilişkin tutumlarının düzeyi ve bu tutumları etkileyen faktörler belirlenmiştir. Aynı zamanda ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerin başarısına ilişkin tutumlarının öğretmenlerin cinsiyetlerine, medeni durumlar, görev durumları ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin de ortaya konulmasına çalışılmıştır.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular üç temel noktaya dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki öğrenci ailelerinin eğitim durumu ve ekonomik durumları öğrencinin başarısında etkisi öğretmen ve idareciler tarafında iyi derece ile kabul edilmekte. Birbirleri ile aralarında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Araştırmaya evreni temsil eden sayının tamamına yakını katılım sağlamış.öğretmen ve idareci arkadaşlar gereken hassasiyet ile sorulara cevap vermişlerdir.Denizli ili Honaz ilçesinde idareci ve öğretmenlerin yüksek ortalama ile okula gitmeyen velilerin öğrenci üzerinde olumsuz etkiyi göstermekte. Öğrenci velileri incelendiğinde yurdun dört bir tarafından ve yurt dışı multecilerinin uğrak yeri veya yerleşim yeri olarak seçtikleri bölge olduğu gözlemlenir. Okullaşma oranı ve okul devam takiplerinin titizlikle yapıldığı söylenebilir. Bölgemizdeki negatif yönde etki eden bir başka hususta göçer vatandaşlarının çok olduğu Kocabaş mahalemizindeki velilerin durumudur. Araştırma bulgularında en düşükortalama ise velilerin kamu personeli olması maddesidir ki kamu personeli sayısı velinin sayısı düşüktür. Bu bölgemizin merkez ilçeye yakın olması.kamu personelinin merkezde ikamet etmesi tahmin ediyorum.

Araştırmada 15000 tl yıllık kazancının düşük olan velilerin eğitime ayırdığı paranın düşük olduğunu ve asgari ücretle çalışan velilerin çok olduğu kanatine varılmıştır. Aileler de anne ve baba çalışmakta hatta büyük abla veya abide okulu bitirip aileye katkı sağlamak için tahsil hayatını bitirmektedir.

Aile bireylerinden birinin yüksek tahsil yapması diğerlerini etkilemekte çocuklarında hedef belirlemede ve amaçlarda gerçeklik payına göre yardım etmektedir. Anne ve babasıyla konuşmayan çocukların dünyaları küçük kalmakta dış dünyadan çekinmektedirler. Burada ailelere çok iş düşmektedir. Aileler çocuklarını çok iyi tanımalı, onların ihtiyaçları ve durumları gözetilmelidir. Aileler Halk Eğitim Müdürlükleri ve sivil toplum örgütleri tarafından eğitilmelidir.

Her eve bir gazetenin girmediği ve velilerin günlük gazeteleri okumadıkları takip ettikleri yazı veya yazar olmadığı görülmekte en azından kahvelerde birkaç gazetenin aldırılarak okunması sağlanmalı. Okuyan ve yazan toplum olma bilinci velilere açıklanmalı Kahvelerin köşeleri okuma kösesi olarak tekrar şartname getirilmeli gazete okuma alışkanlığı kazandırılmalı.

Gelenek ve göreneklerimize bağlı insanlarımız bulunmakta düğünlerimiz, bayramlarımız kültürümüz devam etmekte. Bağnaz toplum olmadan çağın gerektirdiği teknoloji rededen kişilerin olmadığını görmekteyiz. Kız çocuklarının okula gitme oranı sifıra yakın olması velilerimizin çocuklarını ayırım yapmadan okula gönderdiklerini söyleyebiliriz. Okullarımızdaki folklor ekipleri sadece resmi törenler değil düğün gibi özel günlerde de katılabilmeli diye düşünüyorum.

Misafirlik, büyüklere saygı, komşu hakkı vb. bizi biz yapan özellikler çocuklarımıza gösterebilmeli kardeş okul gibi projelere devam edilmeli ki. Çocuklarımız başarılı çocuklarla aynı ortamda bulunması sağlanmalı veya durumu kötü veya iyi öğrencilerle

vakit geçirerek dünyanın sadece kendi etrafında yada gördükleri ile bitmediğini,dünyayı keşif etmesinin sağlanması gerekir.

Araştırmada 195 öğretmenden 135 bayan 65 tanesinde erkek olması kadın öğretmen sayısının ezici bir üstünlük sağladığını görmekteyiz. Acaba öğretmenlik bayanların mesleği haline mi geliyor diyebiliriz.

Araştırmamızda Honaz ilçesinde görev yapan öğretmen ve idarecilerin kıdem bakımından az durumda oldukları genç ve dinamiklik yapabilecek öğretmenlerin bulunduğunu söylenebilir.Bu genç öğretmenler başarıya alıştırılıp çalışmalarında yönlendirilse eğitim alanında büyük adımların atılacağı umut edilebilir.

Öğretmen ve idarecilerin genç olması şehir merkezine doğru atlama tahtası olarak görülmekte bölgemiz.Tecrübelenen personel merkeze tayin istemekte ve çalışmalar yarım kalabilmektedir.

Araştırmada aile reisinin çalışıyor olmasının öğretmenler tarafından önemsenmediği görülmüş.Bu durumun bölgemizin iş sahasının çokluğundan çalışmak isteyen velinin mutlaka işe girdiği söylenebilir.

Bu çalışmada, belirlenen probleme dayalı olarak, toplanan nicel verilerle var olan durumun betimlenmesine çalışılmıştır. Oysa yapılacak yeni araştırmalarla ailelerin sosyo kültürel yapısının öğrencilerin başarısına etkisine ilişkin görüş ve düşüncelerinin nedenleriyle ayrıntılı olarak sorgulandığı nitel araştırmaların yürütülmesi önerilebilir.

ÖĞRENCİ VELİLERİNİN SOSYO KÜLTÜREL YAPISININ EĞİTİM ÜZERİNE ETKİSİNİN ÖLÇEĞİ

Değerli öğretmenler, elinizdeki bu anket sizlerin **Öğrenci Velilerinin Sosyo Kültürel Yapısının Eğitim Üzerine Etkisinin** belirlenmesinde kullanılacaktır.

Lütfen soruları samimiyetle cevaplayınız. Elde edilen veriler öğrencilerin hazır bulunuşluğu açısından sizlere yardımcı olması için yapılacak bilimsel araştırmada kullanılacaktır.

H.Hüseyin HANÇAR

Pamukkale Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Ens.

Yük. Lisans Öğrencisi

1) Cinsiyetiniz:

Kız () Erkek ()

2) Okuldaki göreviniz:

Öğretmen () Müdür () Müdür Yardımcısı()

3) Meslekteki kıdeminiz:

0-5() 6-10 () 10-15 () 15+ ()

4) Çocuğunuz var ise Çocuk sayısı :

0 () 1 () 2 () 3+ ()

Aşağıdaki tabloda yer alan cümleleri değerlendirerek, size uygun olan şıkkı işaretleyiniz.

Kesinlikle Katılıyorum, **Katılıyorum,** **Kararsızım,**
Katılmıyorum, **kesinlikle,** **Katılmıyorum**

Sıra		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.	Gelenek ve göreneklere bağlı velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Aynı bölgede devamlı ikameti (Üç kuşak veya Üstü) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır?	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Parçalanmamış aile (anne-baba-çocuklar) üyesi olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Çalıştığı işyerinde gece mesaisi yapan velilin öğrencinin başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Çalışmayan öğrenci velisinin (işten atılan) öğrencinin başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Gazette dergi kitap vb. Okuma alışkanlığı olan velinin öğrencinin başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Okula gitmemiş öğrenci velilerinin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Öğrenim düzeyi (1-5) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Öğrenim düzeyi (1-8) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Öğrenim düzeyi (1-12) olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Öğrenim düzeyi üniversite olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
12.	İletişime açık olan velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Geçici bir zaman için bölgeye gelen velilerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐

14.	Yıllık geliri 15.000 tl. den az ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Yıllık geliri 15.000-30.000 tl. den arası ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Yıllık geliri 30.000 tl. den fazla ailelerin öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Aile reisinin serbest meslek sahibi olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
18.	Aile reisinin devlet memuru olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Aile reisinin kamu veya özel sektörde işçi olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Aile reisinin çalışmıyor olmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
21.	Günlük en az bir gazete okuyan ailelerin eğitime katkısı vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
22.	Aile bireylerinden en az bir kişinin yüksek tahsil yapmasının öğrenci başarısına etkisi vardır.	☐	☐	☐	☐	☐

Katılımınızdan dolayı teşekkür ederim.

H.Hüseyin HANÇAR

Pamukkale Üniversitesi

KAYNAKÇA

- Anne-Çocuk Eğitim Vakfı. (Mart,2008).(http://www.acev.org/arastirma/araştırma)
- Aslan, B. (1984). *Ankara merkez ilçelerinde temel eğitimin I. kademe düzeyinde okul-aile ilişkileri*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Aydın, İ. (2004). Okul Çevreİlişkileri. Yayımlandığı Kitap Y. Özden (Editör), *Eğitim ve Okul Yöneticiliği El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bekman, S. (1998). *Eşit fırsat: Anne çocuk eğitim programı'nın değerlendirilmesi*. İstanbul: Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (1999). *Okul Yönetiminde Yen Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çayırılı, E. (1998). *İlköğretim I. Kademedeki Okul-Aile İlişkisi ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çalık, C. (2007). Okul- Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara *Gazi Üniversitesi*
- Doğan, E. (1995). *Ankara merkez ilçelerindeki ilköğretim okullarında okul-aile iletişiminin engelleri*.Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Gordon, T., (1993). Etkili Öğretmenlik Eğitimi. (Çev: Emel Aksay ve Birsen Özkan). İstanbul: YA-PA Yayınları.Gürşimşek, I. (2003). Okul öncesi eğitime aile katılımı ve psikosoyal gelişim. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3(1), 125-144.

Koçak, Y. (1988). *Okul aile iletişiminin engelleri*.

Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Salıcı-Ahioğlu, Ş. (2006). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre farklı sosyoekonomik düzeydeki ailelerin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma sürecini etkileme biçiminin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.

Sucuoğlu, B. ve Kargın, T. (2006). *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları yaklaşımlar, yöntemler, teknikler*. İstanbul:Morpa Yayınları.

Şişman, M., (2002). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı Etkili*

Okullar. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2006).

Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim kurumları yönetme Yönetmeliği (2010).

- UNESCO, 1994; Dede, 1996. 6 Inclusion International, 2009.
- UNESCO, 1994 Çeviri yazarın katkılarıyla, Dede (1996, s. 92)

Yörükoğlu, A., (1980), *Çocuk Ruh Sağlığı*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.